

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES
CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE
CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

TEKSTIL

SEKTORSKI PREGLED NOVEMBAR 2016.

GLOBALNO TRŽIŠTE

Cena pamuka u svetu je, kao i cene svih ostalih sirovina, u padu od početka 2014. godine.

Ovo se najvećim delom dovodi u vezu sa opštim padom privredne aktivnosti u Kini, kao jednog od ključnih igrača u tekstilnoj industriji. Međutim, trenutna cena pamuka, oko 1,74 \$/kg, je nešto niža viša nego na početku tekuće godine.

Kineska kompanija investira u jug SAD

Kineska kompanija "Tianyuan Garments Co" potpisala je ugovor sa Vladom američke države Arkanses u vrednosti od 20 m \$ koje će se investirati u izgradnju pogona za proizvodnju garderobe i koji će stvoriti 400 radnih mesta. Pomenuta kineska kompanija proizvodi godišnje oko 10 miliona komada sportske i ostale odeće za razne brendove poput Armanija, Adidasa i Riboka.

Rast aktivnosti onlajn proizvodnje i usluga

Onlajn modna prodavnica „Asos“ najavila je zapošljavanje dodatnih 1,5 hiljada ljudi u njihovoj glavnoj poslovnoj jedinici u Londonu koja trenutno zapošljava 2,5 hiljada ljudi. U kompaniji veruju da će dodatnim zapošljavanjem napraviti osnovu za uvećanje zarade u vrednosti od 500 hiljada funti. Novi ljudi biće zaposleni u marketingu i maloprodaji. Prodaja ove kompanije porasla je u ovoj godini u odnosu na prethodnu za čak 26% i očekuje se nastavak ove tendencije kroz širenje biznisa.

Talas antivladinih demonstracija u Etiopiji ima negativne efekte na industriju tekstila

Fabrike u tekstilnoj industriji su jedna od meta napada - demonstrantima su na meti strani investitori, uključujući i tursku fabriku tekstila, te je tokom demonstracija, ovoj i drugim fabrikama naneta šteta u vrednosti od deset miliona dolara. Takođe, kako bi obuzdala demonstracije, Vlada je ugasila mobilni internet u zemlji. Međutim, velike svetske kompanije ne podržavaju ovu odluku. Konsultant za azijske tekstilne proizvođače u Etiopiji izjavio je da još uvek ne postoji procena štete, ali sada kada je zbog isključivanja interneta komunikacija između matičnih kompanija i njihovih fabrika otežana, smatra se da kompanije gube mnogo. Konsultantska kuća „Deloitte“, procenjuje da gašenje interneta košta Etiopiju 500 hiljada \$ dnevno, što je značajno za zemlju u kojoj je BDP per capita svega 505 \$.

BUDUĆA OČEKIVANJA:

U budućnosti se očekuje rast tekstilne industrije.

Očekivani rast prognozan je zahvaljujući sa dve komponente, kontinuiranog porasta populacije u svetu – očekuje se rast od 500 m stanovnika do 2020. godine i konstantnog rasta kupovne moći stanovništva. Prognoze rasta globalnog BDP-a pokazuju očekivanje godišnjeg rasta od 4% , do 2020. godine.

DOMAĆE TRŽIŠTE

Sektor tekstila u srpskoj privredi je značajan, atraktivan i izvozno orijentisan sektor sa višedecenijskom tradicijom

Konkurentnost Srbije u tekstilnom sektoru se ogleda u niskoj ceni rada, te je ovo glavni pokretač za strana ulaganja. Kada su u pitanju investicioni projekti i novostvorena radna mesta, tekstilna industrija je visoko rangirana na listi atraktivnosti pojedinačnih proizvodnih sektora -- preko 25 investitora došlo je u Srbiju, kao što su Benetton, Calzedonia, Golden Lady, Pompea, i mnoge druge.

U industriji tekstila, Srbija proizvodi i izvozi predmete visoke dodate vrednosti

Proizvodnja tekstilnih predmeta odvija se na način da Srbija uvozi tekstilna i sintetička vlakna, tkanine i prediva, uspešno proizvodi odevne predmete, i kao takve ih plasira u najvećoj meri u zemlje EU.

Proizvodna aktivnost industrije odevnih predmeta, u poslednjem mesecu, pokazuje rast od 6% u odnosu na prethodnu godinu
Ovome su najviše doprinele visoke stope rasta proizvodnje i dorade kože, putničkih i ručnih torbi, kaiševa i proizvodnja ostale odeće.

Doprinos proizvodnje tekstila i proizvodnje odevnih predmeta ukupnom izvozu Srbije je sve značajniji i trenutno iznosi 5,3%
Vrednost izvoza odevnih predmeta, proizvedenih u Srbiji, beleži rast suficita, koji trenutno iznosi 196 m EUR.

Proizvodno posmatrano, lider u izvoznj performansi sektora je proizvodnja čarapa sa 9,2 m EUR
Potom slede kožni delovi za industriju obuće, ženski donji veš, ostala obuća za muškarce i žene, kao i vreće za pakovanja različitih namena.

Tekstilna industrija je relativno koncentrisana kada su u pitanju izvozna tržišta

Najznačajnijih 10 izvoznih tržišta čine 86% ukupnog izvoza sektora, od čega samo plasman na italijansko tržište čini čak 40% ukupne vrednosti izvoza. Pored Italije, Srbija je najviše izvezla u Nemačku, Rusiju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Rumuniju, Hrvatsku, Sloveniju, Makedoniju i Francusku.

Najveći doprinos izvozu tekstilne industrije u Srbiji duguje se firmama koje su rezultat stranih investicija

Tako su u prvih deset meseci tekuće godine najznačajniji izvoznici Fiorano Sombor (deo Calzedonia group), Benetton Niš, Valy Valjevo, Modital Zrenjanin (Pompea), itd.

Kada je uvoz u pitanju, Srbija najviše novca izdvaja za uvoz inostranih patika i ostale obuće, kao i svih vrsta inputa za industriju tekstila

Od inputa, najviše se uvozi goveđa koža, pleteni i kukičani materijali, tkanine, i sl. Daleko najviše se uvozi iz Kine, a nakon toga slede Italija, Turska, Belgija, Nemačka i Bangladeš.

BUDUĆA OČEKIVANJA:

Svetski analitičari prognoziraju rast proizvodnje tekstilne industrije u Srbiji

Očekuje se prosečna godišnja stopa rasta od 3% u periodu 2016-2020.

Događaji i trendovi u tekstilnoj industriji na globalnom nivou potvrđuju očekivani rast u Srbiji

Kao prvo, ekonomska kriza i ratni sukobi u zemljama Severne Afrike pokrenule su tendenciju geografskog zaokreta proizvodnje ka zemljama u Evropi. Pored toga, veliki broj proizvodnih pogona sledi trend povlačenja iz veoma udaljenih zemalja Azije i pronalazi jeftinu radnu snagu u obližnjim zemljama Balkana.

Pretnje po tekstilnu industriju odnose se najviše na nestabilnost poslovanja

Nestabilna geopolitička situacija u svetu primorava kompanije na premeštanje proizvodnih kapaciteta. Pored toga, tekstilnu industriju oslikava visoka senzitivnost na cene inputa koje su niskog nivoa supstitucije, što izlaže ovu industriju pretnjama usled nestabilnosti cena sirovina.

www.pks.rs